

Bij deze COURANT wordt een BIJVOEGSEL gratis uitgegeven.

De ADMINISTRATEUR VAN 'S RIJKS SCHATKIST, in de Provincie Groningen, herinnert bij dezen de Deelnemers in de Negotiatie van f 170,000 — 00, tot buitengewone Reparation aan de Zeeweringen, Kanalen enz., in deze Provincie, dat het *Eerste Termijn*, zijnde de helft van de door hen ingeschrevene Sommen, in de maand November 1824, moet worden overgestort bij den Agent van den Algemeenen Rijks-Kassier te Groningen, en de daar voor ontvangene Kwitantien overgebracht ten Kantore-Generaal, ter bekoming van provisionele Receptissen, van wege de Heeren Gedeputeerde Staten dezer Provincie afgegeven.

De Administrateur voornoemd:
B U S C H.

De ADMINISTRATEUR VAN 'S RIJKS SCHATKIST, in de Provincie Groningen, zal, op Maandag den 1 November 1824, des voormiddags van 10 tot 1 uur, ten zijnen Kantore, vaceren tot afgifte der Obligatien, wegens de Negotiatie van f 36000 — 00, tot Bestrating van den Weg tusschen Groningen en de Punt, alsmede tot aanzuivering van den Interest der Fournissemēten, verschenen den 1 November 1824, tegens intrekking van de provisionele Receptissen, door de Heeren Gedeputeerde Staten dezer Provincie aan de Deelnemers afgegeven.

De Administrateur voornoemd:
B U S C H.

P O R T U G A L.

L I S S A B O N den 6 October.

Alhoewel het gouvernement de zamenzwering tegen den Koning ontdekt heeft, weet, dat dezelve door den aartsbisschop bestuurd wordt, voelt hetzelfde zich zwak, om met die gestrengheid te werk te gaan, als in dit geval wel zoude noodig zijn. De Koningin is echter in het paleis van Queluz, vier uren van Lissabon gelegen, gearresteerd. Niemand wordt aldaar tot haar toegelaten, zonder noodzakelijkheid en na alvorens gevisiteerd te zijn. Verscheiden personen, welke zich naar het kasteel van Queluz wilden begeven, zijn, na ondervraagd te zijn, gearresteerd. De militaire kommandant, aan welken de wacht over de Koningin is toevertrouwd, is genoodzaakt in eene kamer te slapen, naast die van de Koningin. De aartsbisschop heeft last ontvangen om de hoofdstad te verlaten en zich in ballingschap te begeven; doch, zoo zwak is het Koninklijk bestuur, dat hij zich aan dat bevel niet stoorde, en niettegenstaande dit, wordt er niets tegen hem gedaan.

D U I T S C H L A N D E N A A N G R E N Z E N D E R I J K E N.

F R A N K F O R T den 22 October.

Men heeft heden de volgende berigten:
Triest den 6 October. De scheepskapitein *Andreas Diamandopul*, die in 16 dagen aan Zante hier is aangekomen, berigt, dat op den dag van zijn vertrek de theepskapitein *Spiro Carrado*, van Sjira, binnen vier dagen te Zante was aangekomen, met de tijding, dat te Sjira een korvet van het eskader van den Pacha van Egypte was binnen gelopen, het welk de Grieken in het gevecht van den 6 Augustus [6 September] bij Stancho genomen hadden. Dien dag, namelijk, waren de Grieken de Egyptische vloot, die met alle hare transportschepen bij Stancho voor anker lag, te gemoet gezeld. Toen dit de Egyptenaars ontdekten, gingen zij met alle hunne oorlogschepen op de Grieken los. Nu begon een hevige strijd, waar van het gevolg was, dat de Grieken 5 of 6 Egyptische oorlogschepen en 18 transportschepen verbranden, en het bovengemelde korvet, het welk zij naar Sjira opzonden, benevens 30 andere transportschepen, veroverden, welke men meent dat zij naar Hijdra zullen opbrengen. Het eskader van den Kapitein-pacha lag, gedurende al dien tijd, werkeloos bij Boudroun voor anker.
Van den roden. Alhier ontvangene scheepberigten bevestigen, dat, na de vereniging der Turken en Egyptenaren, eene reeks van gevechten gevolgd is, die voordelend voor de Grieken, in een derzelve was de Kapitein-beij gesproten. Ook het in brand steken en springen van den Kapitein-pacha zelven, het een na de scheiding der twee eskaders gebeurd moet zijn, schijnt zich te bevestigen; de plaats waar men zegt, dat het voorgevallen is, is tusschen Petros en Samos.

Van de Kusten der Middellandsche Zee den 9 October. Volgens de jongste tijdingen uit de Levant, hebben in de eerste helft van September, in den Archipel eeuwigte gebeurtenissen plaats gehad. Er zijn, namelijk, aldaar verscheiden aanmerkelijke zeegevechten voorgevallen. Het eene leverde de Kapitein-pacha, die, voor een Egyptisch smaldeel versterkt (het welk door storm van dezelfde vloot verwijderd was en zich daarop bij de Turksche vloot gevoegd had), eene zwakke deeling der Grieksche vloot heeft aangevallen, welke echter 24 uren lang den tijd doorgestaan, en, schoon met aanmerkelijk verlies, der Turksche vloot zoote schade toegebracht heeft, zoo dat verscheiden van dezelfde schepen te gronde gingen en de Kapitein-pacha zich genoodzaakt zag, om snel naar Milene terug te keeren, om zijne schepen te kunnen herstellen. Een tweede gevecht had plaats in de Oostelijke wateren van Morea, tusschen het grootere deel der Grieksche vloot en de Egyptische zeemagt, onder *Ismael Gibratar*. *Miauli* voerde de Grieken aan, en had zijne maatregelen zoo wel genomen, dat de Egyptische vloot, na dat verscheiden harer schepen in brand gestoken en andere genomen waren, in groote wanorde Zuidwaarts de vlugt nam. Door de Grieken heftig vervolgd, verloor zij nog een gedeelte van hare transportschepen met Egyptische troepen; in een woord, de nederlaag was zoodanig, dat men van de Egyptenaren niets meer scheen te vrezen te hebben. Men verwachtte echter in de Levant, dat de Kapitein-pacha, beducht voor het ongenoegen der Porte over zijne nederlagen, nog eene poging op Samos zou wagen, waartoe ook wegens de Turksche legerbenden op de Aziatische kusten verzameld waren. Het gevecht van eenen nieuwen oorlog tusschen de Porte en Perzie wordt in de laatste berigten uit de Levant tegengesproken.

Konstantinopel den 25 September. Terwijl de Grieken, vol vertrouwen, van hets dan zegepralen hunner vloot spreken, wordt door de Turksche ministers verkend, dat twee renboden van den Kapitein-pacha eene overwinning verkondigen, die hij den 19 dezer in de wateren van Samos behaald en waarbij de Grieken 30 schepen zouden verloren hebben. Het schijnt intusschen raadzaam, aan Stancho naar de streken van Samos juist geen zegepralen doet vermoeden. — *Schanih Effendi*, een der vermogendste vrienden der Janitsaren, is plotseling overleden. — In afwachting van den marquis van *Ribeauvillie*, die nog niet poedig schijnt te zullen komen, is de heer van *Mintakij* als zaakgelastigde van de Engelsen, die tot dus verre de zaken van Rusland waarnamen, hebben gratificatien betomen; de Engelse dragoman 2000 ducaten en de orde van St. Anna.

Dezer dagen is de Nestor der Poolse armee, de luitenant *Golijon*, in den Ridderdom van 108 jaren, te Warschau overleden.

Uit *Neufchatel* schrijft men, dat, op den 24 September, eenige landlieden, bij Dombresson, bij het opgraven der grond, omtrent 600 zilveren Romeinsche muntstukken, uit de tijden der Consul en die der Keizers, gevonden hebben.

In den beginne dezer maand is voor het publiek geopend de nieuwe militaire weg, die van Bormio in het Valtelin begint, vervolgens over den rug der bergen fraglio en Stilferjoch loopt, en dan in Tijrol afdwaalt, om zich in de vlakten van raad met den weg naar Inspruck te vereenigen. Die nieuwe groote weg is de hoogste van Europa, want de kruin van den Stilferjoch, waarover hij loopt, is 800 meters (3400 voeten) boven de oppervlakte der zee verheven. De reiziger taat verstand, hoe men, bij het vervaardigen van dien nieuwen weg, de afgronden heeft weten te trotseren, en de talloze hinderpalen is kunnen te boven komen. Anderen heeft niet alleen op vele plaatsen door steenrotsen moeten heenen boren, op andere den weg geheel in steen moeten optrekken, op vele punten zeer zware

bruggen moeten leggen, maar ook, waar de weg door sneeuwvallen bedreigd werd, denzelven op hooge muurwerken moesten vestigen, van boven door stevige gewelven overdekt, en van onderen de massa's sneeuw naar de afgronden doorlatende.

— Van *Florence* schrijft men, onder den 9 dezer, het volgende: „Den 30 September werd in den schouwburg te Este, het ballet gegeven: „*Aquileja's verbranding*, door *Attila*." In het laatste bedrijf, waarin de brand veroord werd, vatte een der schermen vlam, welke zich zoo spoedig verspreidde, dat er aan geen blusschen te denken was, en het geheele gebouw in de asch werd gelegd. Gelukkiglijk is niemand daarbij omgekomen. De brand nam zoo spoedig de overhand, dat de muzikanten hunne instrumenten en de acteurs hunne goederen niet konden redden, maar alles moesten achterlaten. Door de spoedig bijgebragte hulp heeft men de nevensstaande gebouwen kunnen redden."

G R O O T - B R I T T A N N I E N.

L O N D O N den 23 October.

Volgens brieven van Parijs, van den 18den, zou er door bankiers aldaar eene leening gesloten zijn ten behoeve van het Spaansche gouvernement, zonder dat daarbij de leeningen der Cortès waren erkend geworden. Eene der voornaamste voorwaarden zou de conversie der Koninklijke leening in voortdurende renten zijn, op dezelfde wijze, als met de leening der Cortès bij *Lafitte* het geval was.

— Daar in de Noordelijke provincien van Braziliën de inwoners zich, naar het schijnt, nog niet volkomen met het Keizerschap kunnen vereenigen, en er, inzonderheid te *Fernambuco*, weder nieuwe onlusten uitgebroken waren, is lord *Cochrane*, met het linesschip *Pedro primo*, in de haven van laatstgemelde stad aangekomen en heeft den 18 Augustus eene proclamatie uitgevaardigd, waarbij hij dreigt de haven te zullen onbruikbaar maken, door het laten zinken en springen van schepen, met steenen geladen, bijaldien de regeringloosheid niet spoedig een einde neemt. Hoewel men niet regt wist, hoe hij die bedreiging zou ten uitvoer brengen, was men toch eenigzins bevreesd, wat er wel zou kunnen gebeuren. Alle handel stond stil.

F R A N K R I J K.

P A R I J S den 22 October.

De algemeene raad dezer staat in hare, den 19 dezer, gehouden eerste zitting, sedert den dood van *Lodewijk XVIII*, de oprigting gevoterd van diens standbeeld op het plein van Bourbon, tegen over de plaats, waar het charter gegeven is.

— Giseeren is de heer *de Chatcaubriand* met zijne echtgenoot uit Zwitserland alhier wedergekeerd.

— *Papavoine* is naar de geneeskundige school gevoerd en tegenwoordig geweest bij het onderzoek van de bloedvlekken, welke men op zijne kleederen heeft meenen gevonden te hebben; vervolgens is hij op nieuws gehoord. De toevloed, om hem te zien, was zoo groot, dat hij langs eenen anderen weg naar de gevangenis is terug gebracht. — De heeren *Gerbault*, de vader, en zijn schoonzoon, beide personen, op welke men bij het publiek eenig vermoeden heeft willen werpen, zijn als geuigen geroepen en gehoord.

— Een persoon, geboortig uit *Bourg* (departement van de *Ain* of *En*), was in zijne jeugd tot 101 jaren galeistrif veroordeeld. Deze man, die zijne straf geheel ondergaan heeft, en thans 121 jaren oud is, is niet lang geleden uit de ijzers ontslagen. In zijne vaderstad terug gekomen zijnde, herkende hij dezelve niet; doch, toen hij eindelijk bij de fraaije Gothische kerk kwam, welke niet verre van de stad gelegen is, zeide hij, zich dezelve volkomen te herinneren. Men kan ligt nagaan, dat hij noch vrienden, noch bloedverwanten heeft aangetroffen.

— Men zegt, dat nota's der vreemde Mogendheden aan het Spaansch gouvernement aandringen op het verlenen van eene algemeene en volkomene amnestie, met uitzondering alleen van eenige bij name uitgedrukte personen, die zich aan het gebeurde op het eiland Leon hebben schuldig gemaakt; dat de Koning zoodanige vormen aanneme, welke de vastheid van den staat en des volks geluk kunnen verzekeren; dat het hof de leeningen der Cortès erkenne, de overeenkomsten met de generaals gesloten doe naleven en dat de Fransche troepen, mogt derzelve verblijf in Spanje na den 1 Januarij 1825 nog noodig geacht worden, voor rekening van Spanje onderhouden worden.

In de daad schijnt het Fransche gouvernement Spanje te doen gevoelen, dat het ongenegen is de onkosten van het bezettingsleger langer te dragen, dewijl, door de handelwijs van het Spaansch gouvernement, het einde niet te voorzien is van de onrust, die hetzelfde noodzakelijk maakt.

De arrestatien blijven in de Spaansche provincien steeds voortduren, doch het is vooral in Seville dat de ijsselijkheden ten top zijn gestegen. De Fransche ambtenaren hebben order ontvangen van niet, dan in hunne montering, uit te gaan.

N E D E R L A N D E N.

B R U S S E L den 22 October.

In de Zitting der Tweede Kamer van de Staten-Generaal, die heden te half één uur werd geopend, is ter tafel gebracht een ontwerp van wet, behelzende eenige veranderingen in het tarief der regten van in-, uit- en doorvoer, waarbij gevoegd is eene memorie van toelichting. Deze stukken moeten gedrukt, aan de leden rondgedeeid en naar de sectien verzonden worden. De Kamer heeft ontvangen eene kennisgeving van Zijne Majesteit, dat Hoogstdezelve, bij besluit van den 4 September, tot leden der commissie van redactie benoemd heeft de heeren *de Rouck*, van *Crombrughe*, *Nicolaï*, *Sijpkens*, *Dijkmeester*, *Bartheldij*, *Beelaerts van Blokland*, *Sandberg*, *Asser* en *Lobrij*.

De president berigte, dat hij verscheiden verzoekschriften ontvangen had van sollicitanten, om op de lijst der kandidaten geplaatst te worden, ter vervulling der plaats bij de algemeene rekenkamer, door het overlijden van den heer *Hoeft* opengevallen. Deze sollicitanten zijn de heeren *Clifford*, van *Tuijl*, *Gevaerts*, *Hooft Hasselaer*, *Carré*, *Wiers*, van *Stralen*, van *Tijlingen*, van *Randwijk Okellij* en *Casmin*. Ook heeft de president een brief ontvangen van een der bloedverwanten van den heer *Rosier*, kennis gevende van het overlijden van denzelven. De Kamer heeft de hulde aangenomen van verscheiden boekwerken, die in hare bibliotheek zullen geplaatst worden.

De Kamer benoemde eene commissie tot het opstellen van een concept-antwoord op de aanspraak, waar mede Zijne Majesteit deze zitting heeft geopend, en koos daartoe de heeren *Sandberg*, de *Visscher de Celles*, *Metclerkamp*, *Serruijs* en *Beelaerts van Blokland*.

Te één uur werd Zijne Exc. de minister van financiën ter vergadering binnen-geleid en bood, namens den Koning, vier ontwerpen aan van financiële wetten, waarvan Zijne Exc. de gronden in de volgende aanspraak ontwikkelde:

(Zie verder het Bijvoegsel.)

A M S T E R D A M den 24 October.

Den 21 dezer is hier ter stede de eerste algemeene vergadering gehouden van hoofdbestuurders en afgevaardigden der afdelingen van het *Nederlandsch Genootschap tot zedelijke verbetering der Gewangenen*, in tegenwoordigheid van den hoog edel gestrengen heer staatsraad, administrateur over het armwezen en de gevangenis, in deszelfs betrekking als buitengewoon mede-hoofdbestuurder des Genootschaps, en onder voorzitting van den wel edel gestrengen heer mr. *M. C. van Hall*.

Uit het verslag der verrigtingen van hoofdbestuurderen en van den staat des Genootschaps, hetwelk eerstlang voor de leden van hetzelfde zal worden verkrijgbaar gesteld, is gebleken, dat er bereids binnen 32 steden afdelingen des Genootschaps bestaan, terwijl op niet minder dan 79 plaatsen correspondenten zijn benoemd geworden, welke zich allen in werking bevinden.

Het Genootschap telt in dit oogenblik 4390 leden, en de gevolgen van deszelfs menschlievende bedoelingen hebben aanvankelijk en in velerlei opzigt de beste uitkomsten opgeleverd, zoo wel ten aanzien van gevangenen, waarop men bereids voordelend heeft kunnen werken, als met betrekking tot ontslagenen, welke thans reeds aan de maatschappij als onschadelijke, zoo al niet als nuttige leden zijn wedergegeven.

*. Het Departement ONDERDENDAM, behorende tot de Maatschappij: Tot Nut van 't Algemeen, vergadert op Maandag den 1 November 1824, te Onderdendam.

Uit naam van het Departement voornam.

A. K. R. O. O. N.,
Secretaris.

*. Het Departement MIDDELSTUM, der Maatschappij: Tot Nut van 't Algemeen, vergadert op Donderdag den 4 November 1824, in de Valk, te Middeltum.

Van wege gemeld Departement:
E. W. I. C. H. E. R. S.,
Secretaris.

T. O. O. N. E. E. L. - B. E. R. I. G. T.

DIRECTEUREN DER TOONEELLEEFHEBBERIJ, onder de Zinspreuk: De Kunst verwint, brengen ter kennis, dat er, gedurende het aanstaande Winter-Saizoen, weder EENIGE TOONEEL-VERTOONINGEN zullen gegeven worden, waar van de eerste Representatie is bepaald op Zaterdag den 6 November 1824, en zal bestaan in: TONIJ, of VROUWENLIEFDE EN VROUWENMOED, Tooneelspel, in drie bedrijven; een Tafereel uit den Neger-Oorlog op St. Domingo. Gevolgd van: DE TWEE JONGE SAVOIJARDS, vrolijke Opera, in twee bedrijven. — De Lijsten van Intekening, voor tien Representaties, liggen, van Heden af, open ten huize van de Heeren J. A. WINTER, A. VAN ROOSMALEN en aan den Schouwburg.

HOOFDDIRECTEUREN DER AKADEMIE van Teeken-, Bouw- en Zeevaartkunde, te Groningen, verzoeken bij dezen de CONTRIBUERENDE LEDEN van gemelde Akademie, op Woensdag den 10 November eerstkomende, des nademiddags te drie uren, in de Kunstzaal aldaar te willen compareren, tot het aanhooren van het Jaarlijksch Verslag, het inzien der Rekening en verkiezen van eenen Hoofddirecteur, in plaats van den aftredenden; zullende terstond daarna de beoordeeling van de Stukken, voor het concours van het afgelopen jaar vervaardigd, worden bekend gemaakt en de Eereprijzen uitgereikt.

Uit naam der Hoofddirectie: G. J. K. E. I. S. E. R., Secret.

*. Heden beviel mijne geliefde Echtgenoot LOUISE NEUBRONNER van eenen welgeschapenen ZOON.

Malakka

den 23 Februarij 1824.

Mr. S. V. A. N. D. E. R. T. U. U. K.,
Fiscaal enz. in de Nederlandsche Bezittingen,
op Malakka.

*. Heden avond, te 5 uren, overleed onzen waarden Vader JAN KUIPER, in den ouderdom van bijna 75 jaren, na eene ziekte van 8 dagen.

Horensche-dijk, bij Groningen, H. I. N. D. R. I. K. K. U. I. P. E. R.

den 24 October 1824. Mede uit naam van mijne Zusters en Zwagers.

*. Heden trof ons de gevoeligste slag onzes levens, door het overlijden van onzen waardigen Vader, de Wel Ed. Gestr. Heer J. P. PFEIFFER, gepensioneerde Luitenant-Kolonel, in den ouderdom van ruim 74 jaren.

Groningen

den 27 October 1824.

M. L. P. F. E. I. F. F. E. R.

*. Heden overleed één der Tweelingen, zijnde een Zoontje, genaamd IZAÄK, welke voor ruim één jaar ons werd geboren. Met droefheid geven wij hier van kennis aan vrienden en bekenden.

Groningen

den 28 October 1824.

I. Z. A. Ä. K. B. R. U. G. M. A. N. S.
J. O. H. A. N. N. A. B. R. U. G. M. A. N. S.,
geb. T. E. R. V. O. O. R.

*. DIAKENEN DER NEDERDUITSCHER Hervormde Gemeente van GRONINGEN gedenken, op Maandag den 8 November 1824, des avonds te zes uren, ten huize van den Kastelein BRUINS, aan de Grootte Markt, te Groningen, aan de minstaannemende, Uitbesteden: de LEVERANTIE van plus min. 900 Bakken ZWARTE DRENTSCHE TURF.

De Condities zullen, van af den 1 November, ten huize van den Kastelein BRUINS ter lezing liggen, alwaar tevens de Monsters te bezichtigen zijn.

Namens de Diakenen voornoemd:

E. V. A. N. E. E. R. D. E., Archidiaken.

*. De VOOGDEN van het ROODE of BURGER WEESHUIS herinneren aan alle MANSPERSONEN, Leden van het Hervormd Kerkgenootschap zijnde, wier Vaders het Regt op dit Gesticht hebben, dat, volgens Publicatie, in dato den 15 Julij, 1816, die gene, die verkiezen dit Regt voor hunne, uit eene in te gane Echt, toekomende Kinderen te behouden, verplicht zullen zijn, om, vóór het voltrekken van het Huwelijk, eene Recognitie van 15 Guldens, aan den BOEKHOUDER van het GESTICHT, te voldoen.

*. De ondergeteekenden, Excuteurs-Testamentair van wijlen MARTJE TAMMES HUIZINGA, laatst Weduwe van JURRIEN IZEBRANDS, en vroeger van wijlen KLAAS LUURTS, op Lutke-Saxum, onder Maarhuizen, roepen bij deze op, en verzoeken de genen die, kracht Erfregt, vermeenen te zijn gerechtigd tot de Goederen der Nalatenschap van wijlen gezegden KLAAS LUURTS, bij diens Weduwe MARTJE TAMMES HUIZINGA, tot op haren dood toe ter Lijfsgat bezeten geweest, te compareren op Maandag den 1 November 1824, des voormiddags te 10 uren, in het Zijlvestershuis te Onderdendam, ten einde van hunne Regten, zoo veel noodig, bewijs over te leggen, en om te zamen met de ondergeteekenden, en onderling, over de wijze van uitkeering en verdeling der Lijfsgatelijke Goederen te beraadslagen.

S. K. D. E. W. A. R. D.

B. P. E. P. P. I. N. K.

*. IN N. A. A. M. D. E. S. K. O. N. I. N. G. S.
VERKOOPING ter Rolle van Geregte Uittwiningen, bij de Regtbank van Eersten Aanleg, zitting houdende te Groningen:

Van eene BEHUIZINGE, staande en gelegen in de Oude Kijk-in 't Jat-straat, Westzijde, te Groningen, getceekend letter D, no. 116, en met Rood letter I, no. 34, tweede Kanton, Gemeente, Kwartier en Provincie Groningen, wordende in hure bewoond door WILLEM FREDERIK HAMPEL.

Gaarresteed, als onroerend Goed, ten laste van GEERTRUID KONINGS, Weduwe van wijlen CHRISTIAAN BERNHARD LAHNEMAN, als Voogdesse over het minderjarige Kind, bij haar, door gemelde CHRISTIAAN BERNHARD LAHNEMAN, in echte verwekt, zoo verre noodig geassisteerd met haren tegenwoordigen Eheman ALBERTUS JOHANNES WOLTHUIS, met dewelke zij woonachtig is te Oosterhesselen, Provincie Drenthe.

Ter requisitie van HENDRIK SMIT, voorheen Mr. Timmerman, thans zonder beroep, en van zijne hiertoe door hem geautoriseerd wordende Ehevrouw HENDRIKJE JANS, wonende te Groningen, domicilie gesteld hebbende ten huize van Mr. A. REIGER, Procureur bij de Regtbank van Eersten Aanleg zitting houdende te Groningen, en aldaar woonachtig aan de Grootte Markt, letter A, no. 13, die in dezen voor de Eischers, als Procureur, ageert.

Bij Proces-verbaal, gedagteekend den een-en-dertigsten Maart 1800 vier-en-twintig, behoorlijk geregistreerd en geheel overgeschreven op het Bureau van Lijfpotheek te Groningen, den vijftien April 1800 vier-en-twintig, en ter Griffie van bovengemelde Regtbank, den negenden April daaropvolgende; waarvan Kopie is gelaten aan den Heer Mr. C. C. GEERTSEMA, Griffier bij het Vredegeest van het tweede Kanton Groningen, en aan Jonkheer J. F. VAN IDEKINGE, Burgemeester der Stad Groningen.

De eerste afkondiging van de Memorie van Lasten heeft plaats gehad op Vrijdag den een-en-twintigsten Mei 1800 vier-en-twintig, des morgens te negen uren, ter Rolle van Geregte Uittwiningen bij de Regtbank van Eersten Aanleg, zitting houdende te Groningen.

De voorloopige Toeschatting zal plaats hebben op Vrijdag den twaalfden November 1800 vier-en-twintig.

Bovengemelde Behuizinge is op prijs gesteld voor een som van honderd guldens.

Mr. A. R. E. I. G. E. R.,

Procureur.

*. Op DINGSDAG den 2 November 1824, voormiddags te elf uren, zal, door de Firma VAN LESSEN, ROOS & BOS, op de Grootte Markt, publick worden Verkocht: een partij nieuw HOUT, eene groote partij diverse ledige VATEN, DEUREN, KOZIJNS en GLASRAMS, een KAGCHEL met PIJPEN, een partijje HAARLEMSCHE BLOEMBOLLEN en veel meer andere GOEDEREN.

*. VOOR HET NIEUWE BOELHUIS,

van de Firma VAN LESSEN, ROOS & BOS, op de Karolie-weg, zal, op Woensdag den 3 November 1824, publick worden verkocht: allerhande fraaije MAHONIE- en EIKENHOUTEN HUISMEUBELEN, waar onder uitmuntende groote en kleinere TREK- en andere TAFELS, STOELLEN, best BEDDEGOED, JAPONSE en WOLLEN DEKENS, KAGCHELS en veel meer

andere MEUBELEN, hetwelk alles Dingsdags bevorens, des nademiddags van tot 4 uren, kan worden bezien.

NB. Alle degenen, welke nog bij die Verkoop GOEDEREN wenschen laten VERKOOPEN, worden verzocht zich te vervoege bij R. J. ROO in de Heere-straat, op de hoek van de Karolie-weg.

*. Op DONDERDAG den 4 November 1824, des voor- en nademiddags, 2de door de Firma VAN LESSEN, ROOS & BOS, voor de Behuizinge van B. DOUWES, aan het Cingel, publick worden Verkocht: derzelver zindelijke BOEDEL, bestaande in een uitmuntend lichtgekleurd KANTOOR met BOVE STUK, dito HALVE KASTKLOK, TREK- en andere TAFELS, STOELLEN, SPIEGELS, SCHILDERIEN, PORSELEIN, KOPER, TIN, BEDDEGOED en het geen verder te voorschijn zal worden gebracht; te bezien des Woensdags bevorens, des nademiddags van 2 tot 4 uren.

LEEST HIER.

Op MAANDAG den 8 November 1824 en volgende dagen, zal, door Firma VAN LESSEN, ROOS en BOS, ten huize van D. VAN DEN BERG, Helpman, op Boelgoeds-Condities, finaal Verkocht en niets ingetrokken worden onderscheidene beste ENGELSCH complete zuivere en onbeschadigde TAFELSERVIEN: DITO THEESERVIEN, met en zonder Theegoed; EGYPTISCHE en JACOB-KETELS, ovale, ronde en vierkante GROENT BAKKEN, met en zonder Dekels; BLOEMPOTTEN, in vele soorten; di rente ROOM- en KASTANJEVAZEN, ronde SOEPETERINES, LAMPEN en KOMMEN, JACOB-KANNETJES en BRAADSCHOTELS; voorts een partij Blaauw, Rood, Gedrukt en Daags BONT THEEGOED, THEEPOTTEN, MELKKANNEN, SUIKERPOTTEN, zeer geschikt voor Winkeliers in dit vak; differente FRANSCH PORSELEINEN SERVIEN en zeer fraai gedecoreerde KOPPEN; ENGELSCH GLASWERK en gemonteerde KLOKTAARNS, LIKEUR- en OLIESTELLEN, VAZEN met Bloemen en Stulpwerk. De Goederen zijn te bezien op Woensdag den 3 November en volgende dagen des nademiddags van 2 tot 5 uren.

*. Aanstaande DINGSDAG, den 2 November, zullen, op de Grootte Markt Verkocht worden: differente soorten van KAGCHELS, geschikt voor Kantoren Scholen en Kamers; als mede SNUIFPOTTEN, THEEBUSSEN, WINKEL BAKKEN en meer andere GOEDEREN.

HOUTVEILING.

Op WOENSDAG den 3 November 1824, des voormiddags te 11 uren, ten huize van den Kastelein P. HAIJKENS, onder Houtkopers, publick in Veiling worden gerepresenteerd:

Differenten Ladingen NOORDSCHE HOUTWAREN, bestaande extra zware en gladde Maats en Overmaats VUREN en GREINEN ZAAGBALKEN; voorts eene zeer aanzienlijke partij Toppige JUFFERS, KOLDERS, HUBALKEN, ELLINGS, DEELLEN, SPARREN en SPIEREN.

Al hetwelk genommert zal liggen nabij de Scheepswerf Concordia, en daar de Notities te bekomen zijn bij den Kastelein voormeld.

*. Ten overstaan van een bevoegd BEAMBTE, zal, op Woensdag den 3 November, des morgens precies te 9 uren, te Zuidlaren, voor de Behuizing van wijlen H. STRATING, publick worden Verkocht: eene groote partij extra zware op Wortel staande EIKEN BOOMEN.

*. Mr. A. H. KONING, openbaar Notaris in het Kanton Pekel-A, resident te Bellingewolde, gedekt, ten verzoeken van de Erven van wijlen P. PIETERS GRAVER en Vrouw EPKE HOMMES, te Bellingewolde overleed publick te koop te presenteren, de volgende, te Bellingewolde gelegen, VAN GOEDEREN:

I. Eene BOEREN BEHUIZINGE en SCHUUR, no. 96, met de VASTALTIJDURENDE, ONOPZEBARE en ONVERVALBARE BEKLEMMING van een Heerd Land, groot dertig Bunders, doende jaarlijks, op imo f 250 — co tot vaste hure.

II. Zeven Bunders en vijftig Roeden EIGEN LAND; en,

III. Eene BEHUIZINGE, getceekend no. 85, met de daaraan gelegen TUIN. Deze Verkoop zal zijn te Bellingewolde, ten huize van den Deurwaarder H. SCHETSBERG, op Zaterdag den 6 November 1824, des avonds te 5 uren.

*. TE HUUR, om voort of op den 1 November aanstaande te aanvaarden twee extra groote GEMEUBELEERDE KAMERS, in een der vrolijkste Straten in deze Stad, digt bij de Markt. Iemand gading makende, kan de ondergeteekende er over spreken.

G. E. K. H. O. F.

*. De ondergeteekende berigt zijne Stadgenooten, dat Hij op den eenen November 1824, uit de Pelster-straat VERHUIST naar het ZUIDERDIEP, schen de Nieuwe- en de Jonkeren-straten boog, Westzijde, lett. Z, no. 6 verzoekt gunst en reccommandatie.

G. N. I. E. N. H. U. I. S.,

Leedaanzegger.

*. De ondergeteekende heeft eene groote collectie MUZIK, van de Werken, ontvangen; reccommandeert zich in het gunstig aandekken zijner gunstigers.

G. B. R. A. C. H. T. H. U. I. Z. E. R.

*. De ondergeteekende maakt aan zijne Stad- en Landgenooten bekend, hij de AFFAIRE van het VERKOOPEN van ZIJDEN KEMELSHAAR en MEN, heeft overgenomen van ALDERT MEIJER, aan de Vischmarkt, en hij dezelve blijft continueren, verzoekende een ieders gunst en belooft eenen vele en nette behandeling. Ook reccommandeert hij zich verder in het MAKEN van PASSEMENTEN, FRANJES, ENZ. ENZ., en in alles, wat tot het behoort, zonder uitzondering.

W. R. E. I. J. N. T. J. E. S.,

Passementwerker in de Heere-straat.

PRIJS VAN f 7500 EN PREMIE VAN f 500

Bij de Gekwalificeerde Collecteurs S. J. VAN COEVORDEN EN ZOON, aan Vischmarkt te Groningen, is GETROKKEN, in de nu afgeloopene TWEEDE KLASSE der 131ste KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ, op no. 15 devies: deze greep is goed! de kapitale PRIJS van f 7500. Voorts op no. 15 devies: Centen zaaijen, Ducaten maaijen! de hoogste PREMIE voor het Lot f 5000.

Bij dezelve zijn te bekomen, voor de DERDE KLASSE der gemelde LOTERIJ (die op Maandag den 1 November 1824 begint te trekken), HET HUURLOTEN à f 14 — 00, Halven f 7 — 00, Kwarten f 3 — 50 en Achtste f 1 — 75. Voorts in KOOP voor alle Klassen, het Heele Lot à f 90 — Half f 45 — 00, Kwart f 22 — 50, Achtste f 11 — 25 en een Zestiende f 5 — Ten hunnen Kantore wordt GENERAAL CONTRA-BOEK der geheele Loterij gehouden.

Groningen De Gekwalificeerde Collecteurs:

den 18 October 1824. S. J. VAN COEVORDEN EN ZOON.

*. Bij E. DE BOER, Gekwalificeerd Collecteur der KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ, te Groningen, is, in de afgeloopene TWEEDE KLASSE der 131ste Loterij, de KAPITALE en HOOGSTE PRIJS der Klasse, f 25000, GETROKKEN op no. 21066, devies: Dit middel is heerlijk! Geldzichte! zijnde het Lot gesplitst in $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{5}$ en $\frac{1}{20}$.

Ten Kantore van bovengemelde zijn te bekomen, voor de DERDE KLASSE der gemelde LOTERIJ (die op Maandag den 1 November begint te trekken): HEELE HUURLOTEN, à 14 gl.; HALVEN, à 7 gl.; KWARTEN, à 3 gl. 50 cts.; en, ACHTSTEN, à 1 gl. 75 cts. Voorts in KOOP, voor alle Klassen, volgens Prijs-Courant.

*. Een PERSOON, zijnde 30 jaren oud, welke sedert eenige jaren VAK van NEGOTIE werkzaam geweest is, doch thans des voornemens is op een KANTOOR werkzaam zijnde, biedt zich aan om den overigigen te besteden tot het WAARNEMEN van EEN of ANDER ZAAK, der informatie bij den DRUKKER DEZER.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN, op de Beurs te Amsterdam, den 26 October 1824.

Werkel. Sch. 2½ pc. 57½ à 58½ Weener Obl. 5 pc. 87½ à 88½ Spaans. Coup. f 100 Rest. uitg. Sch. 1½ pc. 11½ à 12½ Dito, — 4 — 74½ à 75½ Ween. Bank-act. — 137½ Kansbiljetten f 50½ à 52½ Certif. dito, 2½ — 50 à 50½ Aand. Rots. 100 fl. 173½ Schldb. Sjind. 4½ pc. 99½ Obl. Metal. 2½ — Dito, — 250 fl. 382½ Domein-Losrenten, 2½ — 86½ à 87½ Obl. Sp. 1805, 5½ — 42½ à 43½ Id. in Napels, 5 — 82½ Dito Loten, f 89½ à 90½ Dito, 1807, 5½ — 42½ à 43½ Fr. Fonds. op N. Hand. Maats. — 100 à 100½ N. Leen. 1820, 5 — 16½ à 17½ Id. in Lond. 5 — 102½ Oblig. Rusl. 5 pc. 102½ à 103½ Id. 4½ pc. 105½ Id. 5 — 16½ à 17½ Pr. Ob. Lond. 5 — 106½ Russ. Inschr. 6 — 51 à 51½ Lot. v. dito, 5 — 16½ à 17½ Id. 2e Leen. 5 — 105½

Te GRONINGEN, bij de ERVEN van de Wedw. A. S. HOITSEMA, in de Oude Boteringe-straat. Met autorisatie.

Edel Mogende Heeren!

Zijne Majesteit heeft mij den eervolsten last gegeven, om UEd. Mog. de jaarlijksche begrooting, in twee onderdeelen gesplitst, met de wet, houdende de middelen ter bestrijding der behoeften, voor te dragen; mitsgaders een ontwerp, betrekkelijk eenige bepalingen ten aanzien der tienjarige begrooting, en ik haaste mij om aan Ulfeder verlangen, ten einde met het overzigt van dit gedeelte der financiële administratie spoedig bekend te worden, door het voorlezen van de daartoe betrekkelijke ontwerpen van wet, te voldoen.

O N T W E R P V A N W E T,

tot vaststelling der tweede afdeeling van de begrooting over den jare 1825.

Wij WILLEM, enz.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten: Alzoo Wij in overweging hebben genomen, dat, naar aanleiding van het 126ste artikel der Grondwet, de uitgaven, behoorende tot de tweede afdeeling der begrooting, slechts voor één jaar worden vastgesteld, en dat dienvolgens de vaststelling dezer uitgaven over den jare 1825 behoort plaats te hebben; voorts dat, uit hoofde van de bepalingen, gemaakt bij de wet tot instelling van een Amortisatie-Syndicaat, en ter regeling van onderscheidene financiële aangelegenheden des Rijks, van den 27 December 1822 (Staatsblad n°. 59), mitsgaders bij de wet tot voorziening in de voldoening van nieuwe buitengewone pensioenen en aflopende betalingen, en ter regeling van onderscheidene financiële aangelegenheden des Rijks, en van het Amortisatie-Syndicaat, van den 5 Junij 1824 (Staatsblad n°. 38), een gedeelte dezer uitgaven, door uitkeeringen ten behoeve van de schatkist, buiten bezwaar der schatplichtigen, zullen gevonden worden, het gepast voorkomt, naar aanleiding daarvan, deze afdeeling der begrooting in twee deelen te splitsen.

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Art. 1. De tweede afdeeling der begrooting, over den jare 1825, wordt in twee onderdeelen verdeeld, en vastgesteld op den navolgenden voet:

E R S T E O N D E R D E E L.

Hoofdst.	I.	Huis des Konings.	Nihil.
II.	De Secretaris van Staat, de Hooge Kollegien en Ambtenaren, tot geen bijzonder vak van administratie behoorende.	Nihil.	
III.	Het departement van Buitenlandsche Zaken.	Nihil.	
IV.	Het departement van Justitie.	Nihil.	
V.	Het departement van Binnenlandsche Zaken, Onderwijs en Waterstaat.	2,057,746 — 57.	
VI.	Het departement van den Hervormden en andere Eerediensten, behalve den Roomsch-Katholijken Eeredienst.	874,266 — 94.	
VII.	Het departement van den Roomsch-Katholijken Eeredienst.	48,000 — 00.	
VIII.	Het departement voor de Nationale Nijverheid en de Kolonien.	48,000 — 00.	
IX.	Het departement van Financien.	800,000 — 00.	
X.	Het departement van Marine.	7,544,545 — 61.	
XI.	Het departement van Oorlog.	Nihil.	
		1,922,887 — 52.	
		Te zamen f 13,275,446 — 64.	

T W E E D E O N D E R D E E L.

Hoofdst.	I.	Huis des Konings.	Nihil.
II.	De Secretaris van Staat, de Hooge Kollegien en Ambtenaren, tot geen bijzonder vak van administratie behoorende.	Nihil.	
III.	Het departement van Buitenlandsche Zaken.	Nihil.	
IV.	Het departement van Justitie.	Nihil.	
V.	Het departement van Binnenlandsche Zaken, Onderwijs en Waterstaat.	Nihil.	
VI.	Het departement van den Hervormden en andere Eerediensten, behalve den Roomsch-Katholijken.	f 1,320,000 — 00.	
VII.	Het departement van den Roomsch-Katholijken Eeredienst.	Nihil.	
VIII.	Het departement voor de Nationale Nijverheid en de Kolonien.	Nihil.	
IX.	Het departement van Financien.	4,358,351 — 21.	
X.	Het departement van Marine.	600,000 — 00.	
XI.	Het departement van Oorlog.	1,580,000 — 00.	
XII.	Tot verdere aanvulling van het te kort op den dienst van den jare 1822.	2,500,000 — 00.	
		Te zamen f 10,358,351 — 21.	

2. Ter bestrijding der onvoorziene behoeften, welke, gedurende den loop van het jaar 1825, mogten opkomen, wordt ter dispositie van den Koning gesteld eene som van één miljoen guldens, uiterlijk te vinden, in de eerste plaats uit hergeen de, in het eerste onderdeel der tweede afdeeling van de begrooting, vermelde uitgaven beneden de sommen daar voor toegestaan mogen komen te blijven; zullende het niet aldus gevondene, des noods, worden gerangschikt onder de buitengewone uitgaven van een volgend jaar.

De tegenwoordige wet zal in het Staatsblad worden geïnsereerd.

O N T W E R P V A N W E T,

tot vaststelling van middelen ter bestrijding van de uitgaven, begrepen in de tweede afdeeling der begrooting over den jare 1825.

Wij WILLEM, enz.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten: Alzoo Wij in overweging hebben genomen, dat naar aanleiding van het 126ste art. der Grondwet, de middelen ter bestrijding der uitgaven, behoorende tot de tweede afdeeling der begrooting, slechts voor één jaar worden vastgesteld, en dat dienvolgens de vaststelling dezer middelen voor den jare 1825 behoort plaats te hebben; dat voorts, bij de wet van den 12 Julij 1821 (Staatsblad n°. 9), en bij de, successievelijk, naar aanleiding daarvan, gearresterde speciale wetten, de grondslagen van het stelsel van 's Rijks belastingen zijn gelegd, mitsgaders dat, bij de wet tot instelling van een Amortisatie-Syndicaat, en ter regeling van onderscheidene financiële aangelegenheden des Rijks, van den 27 December 1822 (Staatsblad n°. 59), als mede bij de wet ter voorziening in de voldoening van de nieuwe buitengewone pensioenen en aflopende betalingen, en ter regeling van onderscheidene financiële aangelegenheden des Rijks en van het Amortisatie-Syndicaat, van den 5 Junij 1824 (Staatsblad n°. 38), verschillende uitkeeringen aan de schatkist zijn verzekerd, om, in sommige behoeften te voorzien, buiten bezwaar der schatplichtigen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Art. 1. Ter bestrijding der uitgaven, begrepen in het eerste onderdeel van de tweede afdeeling der begrooting over den jare 1825, zullen worden gebezigd de volgende middelen:

- De regten op den in- en uitvoer, het buitenlandsch tonnagegeld, de waterrollen en de baken- of vuurgelden, onder aftrek van zoodanige som, als daar uit, overeenkomstig de wet van den 12 Julij 1821, voor de gewone staatsbehoeften noodig zal bevonden worden.
- Zoo veel op het eerste hoofdstuk van de eerste afdeeling der begrooting, Huis des Konings, minder zal worden uitgegeven, ten gevolge van de wet van den 26 Augustus 1822 (Staatsblad n°. 40).
- De inkomsten der Domeinen aan Onzen beminden Zoon, Prins Frederik der Nederlanden, overgedragen bij de wet van den 25 Mei 1816 (Staatsblad n°. 25).
- De Loterijen.
- De opbrengst van de te verkoopen goederen, buitengewone inkomsten, en alle andere toevallige baten.
- Vijf opcenten op de grondbelasting op de gebouwde en ongebouwde eigen-

dommen, en dertien opcenten op alle de verdere directe belastingen, indirecte belastingen en accijnzen, waar van de heffing bij de wet van den 12 Julij 1821 is bepaald.

2. Naar aanleiding van de wet, van den 21 April 1810, wordt de proportionele redevance der mijnen voor den jare 1825 bepaald op twee en een half ten honderd van de zuivere opbrengst, waarvan afzonderlijke rekening aan de Publieke Schatkist zal worden gedaan, en welke zal strekken tot goedmaking der kosten van administratie der mijnen, overeenkomstig art. 39 derzelfde wet.

3. Ter bestrijding der uitgaven, begrepen in het tweede onderdeel van de tweede afdeeling der begrooting over den jare 1825, zullen worden gebezigd:

- Eene uitkeering van zes millioenen guldens, door het Amortisatie-Syndicaat aan de Schatkist te verstrekken, in mindering der som van dertig millioenen guldens, met welke voldoening die instelling belast is, volgens art. 4, § d der wet van den 27 December 1822 (Staatsblad n°. 59), tot instelling van een Amortisatie-Syndicaat, en ter regeling van onderscheidene financiële aangelegenheden des Rijks.
- Eene uitkeering van drie millioenen vier-honderd acht-en-vijftig duizend driehonderd een-en-vijftig guldens een-en-twintig centen, door het Amortisatie-Syndicaat aan de Schatkist te doen, volgens art. 9 van de evengemelde wet, ten einde de Schatkist in staat te stellen tot betaling van de buitengewone pensioenen, lijfrenten en andere aflopende betalingen.
- Eene uitkeering van negenmaal honderd-duizend guldens, door het Amortisatie-Syndicaat aan de Schatkist te doen, volgens art. 1 der wet van den 5 Junij 1824 (Staatsblad n°. 38), ten einde de Schatkist in staat te stellen tot betaling van al de nieuwe pensioenen, persoonlijke traktementen, toelagen, wachtgelden en verdere aflopende betalingen.

Lasten en bevelen, enz.

O N T W E R P V A N W E T,

tot daartelling van nadere bepalingen omtrent de eerste afdeeling der begrooting, vastgesteld bij de wet van den 27 April 1820 (Staatsblad n°. 7).

Wij WILLEM, enz.

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat er eene nieuwe indeeling van departementen van Justitie, Binnenlandsche Zaken, Onderwijs en Waterstaat, en van de Nationale Nijverheid en de Kolonien heeft plaats gehad, waaruit noodwendig moet ontstaan eene verandering in de verdeling der fondsen voor de behoeften der departementen op de tienjarige begrooting toegestaan; voorts, dat het mogelijk is voorgekomen, om sommige posten, welke tot heden op de buitengewone begrooting voorkwamen, op de tienjarige begrooting aanvankelijk met den jare 1825, over te brengen, zonder dat voor de verhooging, welke laatste gemelde begrooting daardoor zal ondervinden, nieuwe fondsen behoeven te worden aangewezen;

Geler op art. 123 en 127 der Grondwet; Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg van de Staten-Generaal,

Hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze: Art. 1. Ten gevolge van den overgang der administratie over de Gevangenhuizen en van die van het Publieke Onderwijs, van de departementen van Justitie, en der Nationale Nijverheid en Kolonien; naar dat van Binnenlandsche Zaken en Waterstaat, wordt, te rekenen van den jare 1825, het 4de hoofdstuk der tienjarige begrooting met f 16,700 — 00 en het 8ste met f 880,447 — 00 verminderd, terwijl met beide deze sommen, tot een gezamenlijk bedrag van f 897,147 — 00, het 5de hoofdstuk wordt vermeerderd:

2. Van het bedrag, hetwelk op het 2de en 5de hoofdstuk der begrooting voor den jare 1825 zoude hebben moeten worden uitgetrokken, wordt, aanvankelijk met dat jaar, bij de tienjarige begrooting op het eerstgenoemde hoofdstuk overgebracht f 155,086 — 50, en op het laatstgenoemde f 783,300 — 00, te vinden bij af- en overschrijving uit de overige hoofdstukken, tot zoodanig bedrag, als jaarlijks door Ons zal worden bepaald.

Lasten en bevelen, enz.

Het zal uwer aandacht niet ontgaan zijn, dat het eerste onderdeel der jaarlijksche begrooting, hetwelk, over het loopende jaar, eene somme van f 15,875,805 — 97 heeft beloopt voor het loopende jaar met niet meerder dan f 13,275,446 — 64 is uitgetrokken, hetgeen dus eene besparing in de uitgaven van f 2,600,359 — 33 aanbiedt, en dat, bijaldien het tweede onderdeel over den jare 1825 f 10,358,351 — 21 beloopt, terwijl hetzelfde voor 1824 slechts voor f 9,598,980 — 11 was uitgetrokken, en dus hieruit eene vermeerdering van f 759,371 — 10 voortvloeit, deze echter geheel buiten bezwaar der schatkist en der schatplichtigen is, daar de maatregelen, in uwe laatste zitting genomen, het Amortisatie-Syndicaat in staat gesteld hebben, deze meerdere uitgaven uit deszelfs eigene middelen te bestrijden.

De aanzienlijke vermindering op het eerste onderdeel der jaarlijksche begrooting heeft Z. M., zoo als UEd. Mog. gebleken is, in staat gesteld, om de opcenten voor het volgende jaar op 5 voor de grondbelasting en op 13 voor al de overige middelen te bepalen, en dezelve dus respectievelijk met 10½ en 2½ te verminderen.

Bij de herhaalde bezwaren, welke over de grondbelasting zijn ingekomen, was het eigenaardig, de meeste verlichting aan de eigenaren te bezorgen, en eene splitsing tusschen deze belasting en al de overige te maken; daartoe gaven de tegenwoordige omstandigheden en de voortdurende lage prijzen der granen en verdere voorbrengselen van den landbouw eene dubbele aanleiding, om dat de eigenaren, op deze wijze, onmiddellijk in hunne verliezen worden te gemoet gekomen.

De vermindering van 2½ opcent op de overige belastingen zal niet zonder invloed voor de gebruikers zijn, zelfs in die gevallen, in welke de regten niet onmiddellijk door hen worden betaald, en zal zich nog sterker doen gevoelen in al die gevallen, in welke de betaling onmiddellijk door den schatplichtigen geschiedt, en dus, ook in het bijzonder bij het personeel, de patenten en al de indirecte belastingen.

Na dit algemeen overzigt acht ik het niet onbelangrijk UEd. Mog. te onderhouden over de meest belangrijke verminderingen, welke de onderscheiden hoofdstukken der jaarlijksche begrooting hebben ondergaan, ten einde het verband der verminderingen aan te toonen met de wet, betreffende eenige bepalingen, ten aanzien der tienjarige begrooting.

Het tweede hoofdstuk is voor memorie gebragt.

De kosten der Algemeene Rekenkamer zullen uit de gewone begrooting worden gevonden, en de beide andere posten, over den jare 1824 uitgetrokken, zijn onder de aflopende betalingen gebragt, welke een gedeelte uitmaken van de som van f 900,000 — 00, krachtens de wet van den 5 Junij dezes jaars, op het tweede onderdeel der begrooting gebragt.

Het 4de hoofdstuk, of het departement van Justitie, biedt, op de buitengewone begrooting van 1825, eene vermindering aan van f 958,119 — 79.

Dit is het gevolg van het overbrengen bij het departement van Binnenlandsche Zaken, van al de uitgaven tot de gevangenen betrekking hebbende, en welke over 1824 tot f 929,062 — 91 zijn uitgetrokken, waarbij eenige andere bezuinigingen, ten bedrage van nagenoeg f 30,000 — 00, kunnen worden gevoegd.

Het departement van Binnenlandsche Zaken was over het loopende jaar uitgetrokken met f 684,920 — 50; de begrooting over het aanstaande jaar bedraagt f 874,266 — 94, hetgeen dus eene vermeerdering aanbiedt van f 189,346 — 44, welke eigenaardig is toe te schrijven aan het overbrengen bij dit departement van die posten uit de begrooting van het departement van de Nationale Nijverheid en de Kolonien, welke tot het Openbaar Onderwijs, rans met het ministerie van Binnenlandsche Zaken vereenigd, betrekkelijk zijn, mitsgaders uit den post der kosten voor de gevangenen, welke zoo even is vermeld.

De vermeerdering zou veel aanzienlijker geweest zijn, bijaldien niet tevens bepaald was, dat slechts f 100,000 — 00 voor dit onderwerp op de buitengewone begrooting zoude worden gebragt; en dat eene som van f 783,300 — 00 voor het departement van Binnenlandsche Zaken, ten laste der gewone begrooting zoude worden overgewezen, te vinden bij af- en overschrijving uit die hoofdstukken van de 10 jarige begrooting, welke daarvoor het meest verbaar zouden worden bevonden; en de vergadering zal dus in mijne overtuiging deel, dat de uitgaven voor Binnenlandsche Zaken, Onderwijs en Waterstaat, niettegenstaande de schijnbare vermeerdering der begrooting van het departement, met er daad eene vermindering hebben ondergaan.

De verminderingen, welke het 6den en het 7de hoofdstuk hebben ondergaan, zijn toe te schrijven aan den afvoer der tijdelijke en aflopende betalingen, welke bij het tweede onderdeel der begroting, onder de reeds hiervoren vermelde som van f 900,000 — 00 zijn begrepen, gevoegd bij eenige bezuinigingen.

Het 8ste hoofdstuk, betreffende het departement van de *Nationale Nijverheid en de Kolonien*, is thans slechts voor f 800,000 — 00 gebragt, en levert dus, voor het volgende jaar, een bezuiniging op van f 595,000 — 00.

Van de, over 1824 toegestane som waren f 95,000 — 00 betrekkelijk tot het Openbaar Onderwijs, en deze zijn, of, bij het departement van Binnenlandsche Zaken, overgebragt, of, onder de aflopende betalingen bij het tweede onderdeel begrepen, en de aangeboden begroting doet U Ed. Mog. zien, hoedanig het mogelijk is, uit de inkomsten van het volgende jaar slechts f 800,000 — 00 tot premien ter aanmoediging der Nationale Nijverheid te bestemmen, zonder daarom de beschikking over de volle 13 tonnen te verliezen, welke, volgens de wet van den 12 Julij 1821, voor dit aangelegen onderwerp kan worden besteed.

Het 9de hoofdstuk, of het departement van Financien, over 1824 uitgetrokken met f 8,246,428 — 11, bedraagt voor 1825 niet meer dan f 7,524,545 — 61, en levert dus eene vermindering op van f 721,882 — 50; zij bestaat voornamelijk:

a. In het weglaten van den post, wegens interesten der borgtogten, in 1824 uitgetrokken tot f 325,000 — 00.

In afwachting dat nadere bepalingen te dezen opzichte zullen kunnen worden beraamd, is het Amortisatie-Syndicaat in staat gesteld, om zich, gedurende het volgende jaar, met deze betaling te belasten, door het genot van belangrijke sommen in 's Rijks schatkist berustende, en geen onmiddellijk gebruik vorderende, waardoor dus het dubbeld voordeel van besparing van 's Rijks kas, en van een nuttig gebruik dezer gelden, wordt vereenigd; en,

b. Door de vermindering van de suppletie, wegens de kosten der administratie van de middelen met f 273,900 — 00.

Grootendeels toe te schrijven aan den afvoer der aflopende betalingen, en het overbrengen derzelfde op de reeds dikmaals gemelde 9 tonnen.

Bij deze twee aanzienlijke verminderingen kan nog gevoegd worden de jaarlijkse vermindering op de betalingen voor 's Rijks aandeel in de Russische schuld, en het geheel wegvallen van hetgeen voor buitengewone postritten was uitgetrokken.

Het 11de hoofdstuk biedt, voor de behoeften van het departement van Oorlog, eene vermindering van f 277,112 — 48, welke grootendeels bestaat in het weglaten van een post van f 265,576 — 06, over 1824, onder de 7de afdeling uitgetrokken, onder de benaming van *traktementen, soldijen enz. van de kavallerie en het korps mareschaussee*, welke de Commissaris-Generaal van Oorlog, gedurende het jaar 1825, ten gevolge zoo van den lagen prijs van levensmiddelen en fouragie, als van verscheidene andere bezuinigingen, uit de gewone begroting van zijn departement zal kunnen bestrijden.

Na U Ed. Mog. aldus te hebben bekend gemaakt met den aard der verminderingen, moet ik dezelve onderhouden over het ontwerp van wet, betrekkelijk de tienjarige begroting.

Het eerste artikel vordert geene toelichting; de daarbij vermelde af- en overschrijving zijn het eigenaardig gevolg van het overbrengen van de administratie der gevangenen en van het publiek Onderwijs bij het departement van Binnenlandsche Zaken.

Het tweede artikel bevat, behalve de reeds gemelde vermeerdering van f 783,300 — 00 der gewone begroting van voorz. departement, nog eene vermeerdering van het tweede hoofdstuk met f 155,086 — 50, zijnde de post voor de Algemeene Rekenkamer, welke op de buitengewone begroting is weggelaten, onder a strek van hetgeen voor aflopende betalingen op het tweede onderdeel is overgewezen.

De vermeerdering van beide deze hoofdstukken zal echter plaats hebben zonder eenige vergroting van het geheel der tienjarige begroting, en gevonden kunnen worden bij af- en overschrijving van zoodanige hoofdstukken, welke daarvoor verbaar zullen worden gerekend.

De voorloopige beraadslagingen over hetgeen ter bestrijding der behoeften der onderscheiden departementen van algemeen bestuur voor het jaar 1825, zal worden gevorderd, geven de overtuiging, dat beide voornoemde sommen, bij het in acht nemen der meeste bezuiniging, en ten gevolge van overwijzingen op den post van f 900,000, bij het tweede onderdeel uitgetrokken, zonder benadeeling van den dienst, zullen kunnen worden gevonden, hoe zeer de juiste aanwijzing der hoofdstukken voor onmogelijk moet worden gerekend.

Bij deze gelegenheid worden aan U Ed. Mog. tevens overgelegd de rekeningen van de schatkist, en wel bijzonder die, betrekkelijk tot de begroting; zij zijn in alles op denzelfden voet als over de laatste jaren ingerigt, en ik vleije mij dus, dat zij ook thans de goedkeuring Uwer Ed. Mog. zullen verwerven.

Een ander belangrijk onderwerp, hetwelk, krachtens art. 42 en 43 der wet van den 27sten December 1822, jaarlijks moet worden geregeld, betreft de bepaling der gelden, welke tot aankoop van schuld kunnen worden bestemd.

De mededeeling bij art. 42 gevorderd, wordt bij deze U Ed. Mog. gedaan, en ik zal het ontwerp van wet, hetwelk dit punt regelt, der vergadering voorlezen.

ONTWERP VAN WET,

betrekkelijk de uitloting en den inkoop van Kansbiljetten en Uitgestelde Schuld, en tot bepaling der som, welke, gedurende het jaar 1825, tot aankoop en aflossing van Schuld zal besteed worden.

Wij WILLEM, enz.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging hebben genomen, dat, volgens art. 199 der Grondwet, de schuld jaarlijks in overweging moet worden genomen, tot bevordering van de belangen der schuldeischers van den Staat;

Gelet op de bepalingen van art. 42 en 43 der wet van den 27sten December 1822, tot instelling van een Amortisatie-Syndicaat, en ter regeling van onderscheidene financiële aangelegenheden des Rijks (*Staatsblad*, n°. 59);

Gezien de opgaven, ter voldoening aan het 42ste artikel dier wet, door het Amortisatie-Syndicaat gedaan;

In aanmerking nemende, dat slechts voor een gering gedeelte is deel genomen aan de verwisseling der uitgestelde schuld- en kansbiljetten, tegen schuldbekentnissen van het Amortisatie-Syndicaat, op den voet bij het 19de en volgende artikelen der evengemelde wet van den 27sten December 1822 voorgeschreven, en dat het alzoo noodig is in het vereenigd belang van de schatplichtigen en van de schuldeischers van den Staat, bij den tegenwoordigen cours der uitgestelde schuld- en kansbiljetten, maatregelen te nemen, welke, zonder de verkregen regten derzelfde in eenigen opzichte te krenken, het Amortisatie-Syndicaat in staat kunnen stellen, om geleidelijk en naar gelang van omstandigheden aan deszelfs verplichtingen te voldoen;

Gelet op de wet tot herstel der Nationale Schuld, van den 14den Mei 1814 (*Staatsblad*, n°. 58), op Ons besluit van den 22sten Februarij 1816, tot regeling der wijze, waarop de Austro-Belgische schuld op het Grootboek der publieke schuld zal worden ingeschreven (*Staatsblad*, n°. 17), en op de wet van den 9den Februarij 1818, tot regeling der middelen om te voorzien in 's Rijks financiële toestand (*Staatsblad*, n°. 7), en bepaaldelijk op de eerste afdeling van het tweede hoofdstuk van dezelve, houdende voorschriften nopens de oude gevestigde schuld in de Zuidelijke Provinciën;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Art. 1. De uitloting der uitgestelde schuld tot overgang in de werkelijke rentgevende schuld, ten bedrage van vijf millioenen in het jaar, vastgesteld bij art. 21 der wet van den 9den Februarij 1818, en bevestigd bij art. 30 van de wet van den 27sten December 1822, zal in de maanden Januarij, Februarij en Maart 1825 worden bewerkstelligd over een tijdvak van vijf-en-twintig jaren, aanvang nemende met den jare 1825, en eindigende met het jaar 1849, zoodanig dat, in den loop van de voorz. drie maanden, door het lot zullen worden aangewezen de nummers der kansbiljetten, welke, ten getale van vijf-duizend stuks, in elke van de voorz. vijf-en-twintig jaren, op den tot dus verre gebruikelijken voet, en tegen overgifte van de kansbiljetten met de daartoe behoorende hoeveelheid uitgestelde schuld, tot de werkelijke rentgevende schuld zullen overgaan.

2. De voorgeschreven loting zal gaan over al de nummers der kansbiljetten, welke tot en met den laatsten December 1824, op den voet, bij de wet van den 14den Mei 1814, bij Ons besluit van den 22sten Februarij 1816, en bij de wet van den 9den Februarij 1818 bepaald, zullen wezen uitgegeven; zullende echter in deze loting niet worden begrepen de nummers der vier-en-veertig duizend stuks kansbiljetten, welke, met een bedrag van vier-en-veertig millioenen uitgestelde schuld in den jare 1819 tot en met 1824, zonder overgang in de werkelijke schuld, zijn vernietigd geworden.

3. Ten behoeve van die houders der Austro-Belgische schuld en van de oude gevestigde schuld in de Zuidelijke Provinciën, welke, krachtens Ons besluit van

den 22sten Februarij 1816 en de wet van den 9den Februarij 1818, recht hebben op het ontvangen van uitgestelde schuld en kansbiljetten, doch welker vorderingen niet zoo tijdig mogten kunnen worden verevend, dat de voor hen bestemde kansbiljetten vóór den laatsten December van den jare 1824 kunnen worden afgegeven, zal over dezelve eene afzonderlijke loting plaats hebben, waardoor zij in alles met die houders worden gelijk gesteld, aan welke kansbiljetten zijn afgegeven, en dus in evenredigheid van het bedrag dezer schuld met dat der werkelijke schuld in het algemeen.

Het bedrag dezer uitloting zal het getal vermeerderen der kansbiljetten, welke met en benevens de daartoe behoorende hoeveelheid der uitgestelde schuld tot de werkelijke schuld jaarlijks zullen overgaan.

4. Het Amortisatie-Syndicaat zal gehouden zijn zich, in den loop van het vijf-en-twintig jarig tijdvak van 1825 tot en met 1849 ingesloten, aan te schaffen een kapitaal van een-honderd vijf-en-twintig millioenen uitgestelde schuld, met de daartoe behoorende een-honderd vijf-en-twintig duizend stuks kansbiljetten, welke uitgestelde schuld en kansbiljetten vóór den jare 1850 zullen worden vernietigd, en zulks zonder overgang in de werkelijke rentgevende schuld: zullende de nummers der alzoo vernietigde een-honderd vijf-en-twintig duizend stuks kansbiljetten uiterlijk in de maand December 1849 aan het publiek worden kenbaar gemaakt.

5. De som, welke door het Amortisatie-Syndicaat, ter voldoening aan het 43ste art. der wet van den 27sten December 1822, gedurende het jaar 1825, tot aankoop en aflossing van schuld zal worden besteed, wordt bepaald op twee millioenen. Lasten en bevelen, enz.

U Ed. Mog. zullen uit deze mededeeling met genoegen gezien hebben, dat niet minder dan twee millioenen guldens, zoo tot aflossing als tot inkoop, gedurende het volgende jaar, zullen kunnen worden besteed, en tevens met belangstelling hebben bespeurd, dat het lot der uitgestelde schuld en kansbiljetten de bijzondere oplettendheid Zr. Maj. heeft getrokken.

De steeds toegenomen waarde der werkelijke schuld maakt het vernietigen van 5 millioenen, tot het laten inspringen van uitgestelde schuld, bezwarend voor het Amortisatie-Syndicaat, en de nog grootere rijzing in de waarde der uitgestelde schuld en kansbiljetten moet de vernietiging van gelijke vijf millioenen drukkend voor deze instelling maken, om dat de prijs van beide, en vooral van de kansbiljetten niet alléén, op de vermeerderde waarde der werkelijke schuld rust, maar grootelijks wordt aangemoedigd door de jaarlijksche terugkomende kans eener nieuwe loting, en door de verhuringen, welke als dan telkens plaats hebben.

Een bezwaar te verminderen, welks toeneming eigenaardig tot het nemen van beperkende maatregelen zouden moeten leiden, en dit bezwaar op zulk eene wijze te verminderen, dat tevens aan de bepalingen en de belofte der wetten van 1814, 1818 en 1822 volkomen worden voldaan, was de zorg des Konings overwaardig, en daartoe strekken de eerste artikelen der voorgedragen wet.

Jaarlijks zullen vijf-duizend kansbiljetten, met vijf millioenen uitgestelde schuld tegen werkelijke worden verwisseld.

De uitgetrokken nummers worden, voor ieder jaar, bij het lot bepaald, en het enige onderscheid tusschen het tegenwoordige voorstel, en hetgeen tot nu toe heeft plaats gehad, bestaat daarin, dat de uitloting in ééns over 25 jaren zal geschieden, dat is, met andere woorden, dat al de houders van kansbiljetten het geluk hebben van op eens met de kans van 25 jaren bekend te worden, en dat dus de houders van vele dier biljetten de waarde hunner bezittingen in ééns zullen vermeerderd zien, terwijl kleinere houders de hoop gegeven wordt van hun lot merklijk te zien verbeterd, al ware het zelfs dat zij voor het 25ste jaar mogten aanloten.

Deze maatregel moet, aan den anderen kant, en in het belang der Schatkist, den invloed van spel, en van de jaarlijksche vernieuwde kans op den prijs der kansbiljetten voor een vijf-en-twintigjarige tijdvak doen ophouden, en den inkoop ter vernietiging voor de wezenlijke waarde aan het Amortisatie-Syndicaat verzekeren, zonder dat eene gegronde reden van klage gegeven wordt, noch aan die bezitters, welke de kansbiljetten op speculatie hebben gekocht, en welke het voordeel der vijf-en-twintigjarige uitloting hebben genoten, noch aan de primitive houders der getierceerde schuld, welke de uitgestelde schuld en kansbiljetten hebben behouden, met oogmerk om den uitslag der loting af te wachten; want, behalve dat ook dezen in de kans der vijf-en-twintig jaren hebben gedeeld, zullen zij niet lijden, wanneer de kansbiljetten met verlies der ingebeelde waarde van het spel op derzelver wezenlijk bedrag worden terug gebragt, daar dezelve, even als bevorens, onder hen zullen blijven berusten, om in nadere uitloting over vijf-en-twintig jaren te deelen.

Deze maatregel zoude echter nadeelig hebben moeten worden voor de houders der Belgische schuld, welke, eerst na de volbragte loting, zullen worden geliquideerd, en die daardoor, gedurende vijf-en-twintig jaren, van de kans om hunne uitgestelde schuld en kansbiljetten te zien inspringen, zouden zijn verstoken gebleven.

Dan ook voor hen is, bij het derde artikel der wet, gezorgd, op zulk eene wijze, dat zij in allen opzichte met de overige houders der schuld worden gelijk gesteld.

Ik mag dan ook vertrouwen, dat deze laatste conceptwet, even als de drie overigen, de goedkeuring der Staten-Generaal zal mogen wegdragen.

De Voorzitter antwoordt, dat de Kamer zich met de overweging dier wetten zal bezig houden. — Waarop Z. Exc. de zaal verlaat, na alvorens de stukken op het bureau nedergelegd te hebben, wordende de Minister door de commissie uitgeleid. Wijders besluit de Kamer, dat alle deze stukken gedrukt, aan de leden rondgedeeld en naar de afdelingen verzonden zullen worden.

De Voorzitter brengt ter kennis der Kamer, dat de heer van de Kastele den heer Sandberg zal vervangen in de commissie, benoemd tot het stellen van een concept-antwoord op de Koninklijke aanspraak.

De zitting wordt opgeheven en gadjourneerd tot eenen onbepaalden tijd.

Onder de verschillende ontwerpen van wetten, in de zitting van Donderdag den 21 October ter tafel gebragt, waren de volgende:

Wij WILLEM, enz.

Alzoo Wij in overweging hebben genomen, dat, ofschoon volgens art. 22 der wet van den 27 April 1820 (*Staatsblad* n°. 11), de anderzins dienstplichtige broeder van hem, die zijnen dienstdag heeft volbragt, voor altoos van den dienst bij de nationale militie wordt vrijgesteld, echter, noch bij deze wet, noch bij eenige andere, aan den persoon zelven, die zoodanige dienstdag volbragt heeft, de vrijstelling van den dienst wordt toegekend, indien hij, ten gevolge van vrijwillige verbindtenis, bij de armee te lande of te zee gediend, en, na bekomen ontslag, den vollen ouderdom van drie-en-twintig jaren niet mogt hebben bereikt;

En hierin de voorziening, welke Ons blijkbaar voorkomt, willende daarstellen; Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg van de Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan bij deze te bepalen, dat de zoodanige, welke, behoorlijk voor de nationale militie ingeschreven, aan alle verplichtingen, die ten gevolge van dien op hen berustende waren, voldaan, en na eene vrijwillige verbindtenis bij de armee te lande of ter zee, in eenen minderen rang, dan dien van tweeden luitenant, een met den gevorderden dienstdag bij de nationale militie gelijkstaand tijdvak van vijf jaren hebben gedient, tot eene finale vrijstelling van den dienst der nationale militie zullen gerechtigd zijn. Lasten en bevelen, enz.

Wij WILLEM, enz.

Alzoo Wij in overweging hebben genomen, dat de werkzaamheden voor de ligtingen in de nationale militie, eerst met het in werking brengen der wet van den 8sten Januarij 1817, eenen allezins geregelde gang hebben genomen, en in al de deelen van het Rijk op eenen eenparigen voet zijn ingerigt geworden, als mede den tijd, welke er sedert de allereerste ligtingen voor de land- of nationale militie binnen dit Rijk reeds is verlopen, en tevens de zoo veel hogere jaren, waar over zich de verplichting tot inschrijving in de allereerste ligtingen heeft uitgestrekt, en dat de zamenhang dier omstandigheden toelaat om thans nopens de ligtingen, anterior aan de invoering der gemelde wet, eenige toegevendheid te gebruiken, en eene op deze ligtingen in het bijzonder toepasselijke beschikking te nemen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg van de Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze, te bepalen: dat de zoodanigen, welke de verplichtingen, vroegeker dan de wet van den 9sten Januarij 1817 (*Staatsblad*, n°. 1), ter zake van de militie, opgelegd, mogten hebben verzuimd, en tot hiertoe deswege buiten vervolging mogten zijn gebleven, te dier zake niet verder zullen worden vervolgd, en ook van de verplichting tot overlegging van bewijzen van voldoening aan de militie, bij de zoo evengemelde wet gevorderd, zoo wel als van de gevolgen, welke op het nieuw vertoonen van die bewijzen zijn bepaald, zullen zijn ontheven.

Lasten en bevelen, enz.